జగద్గురు గురుసిద్దస్వామి
వెర్సస్
దక్షిణ మహారాష్ట్ర దిగంబర జైన్ సభ

1953
అక్టోబర్, 14.

[మెహర్ చంద్ మహాజన్, ముఖర్జీ మరియు జగన్నాదదాస్ న్యాయమూర్తులు]

మతపరమైన దేవాదాయ ధర్మదాయ–మఠాధిపతిచే శాశ్వత లీజు – దానం (గిఫ్ట్) ద్వారా సంక్రమించిన లీజుదారుడు చనిపోయినపుడు – తదుపరి అధిపతి దానకర్త లీజుదారి వారసులకు వ్యతిరేఖంగా స్వాధీనం పొందడం కోసం డిక్రీ పొంది నపుడు — దానకర్త కట్టుబడి ఉంటాడా– దానకర్త కి వ్యతురేఖంగా తాజా దావా – నిర్వహించదగునా – పరిమితి– పరిమితి చట్టం (1908 లోని XI) ఎస్.10 ఏ, అధికరణ.134 బి –"విలువైన పరిగణన" యొక్క అర్ధము.

1887లో మఠానికి సంబంధించిన ఆస్తిని మఠాధిపతి శాశ్వతలీజుగా మంజూరు చేశారు. 1910 లో లీజుదారుని వారసుడు తన ఆసక్తి మేరకు లీజుకి తీసుకున్న ప్రాంగణాన్ని పాఠశాల నిర్మించడం కోసం జైన్ సభకు బహుమతిగా ఇచ్చి ఒక వేళ ఆ పాఠశాలను తొలిగించిన లేదా ఉనికుని కోల్పోయిన ఆ ఆస్తి తిరిగి దాతకు ఇవ్వాలన్నది షరతు. 1925 వాది మఠాధిపతి అయ్యాడు మరియు 1932లో అతను లీజుదారుని వారసులు మీద ఆస్తి తిరిగి పొందటానికి సంబంధించిన దావా వేశారు మరియు “మఠం” లీజు కి కట్టుబడి లేదని ఆరోపిస్తూ స్వాధీనము కోసం దేక్రీ పొందారు. **అయితే** జైన సభను దావాకు ప్రభావితమైన పార్టీగా చేయలేదు కావున దానిని కొట్టివేయబడింది. 1943లో వాది స్వాధీనం కోసం జైన సభకు వ్యతిరేకంగా దావా వేశారు; మరియు అది వాదించబడింది, ఇదియు కాక అతని తరపున,సబ్ లీజు దారుడైన జైన సభ అంతకుముందు దావాలో ప్రతివాదుల క్రింద ఉన్న లీజుదారుడుగా పొందబడిన డిక్రీకి కట్టుబడి ఉన్నాడు :

జరిగినది, (i) లీజుదారునికి వ్యతిరేకముగా భూస్వామి ద్వారా పొందిన డిక్రీకి సబ్–లీజూదారుడు కట్టుబడి ఉండాలి అన్నది ప్రస్తుత కేసుకు వర్తించదు. ఎందుకంటే (ఎ) 1932 లో భూస్వామి ద్వారా వేసిన దావా లీజుదారుని తొలగించడాని కి వేసిన దావా కాదు కానీ దావా టైటిల్ ఆధారంగా లీజుదారుని వారసులను అక్రమంగా ఆక్రమించుటను తొలిగించటానికి వేసిన దావా మరియు (బి) ఎందుకనగా జైన సభకు భూమిని సబ్ లీజు ద్వారా కాక బహుమతి ద్వారా ఇచ్చి నందుకు.

(ii) ఈ దావాకు సెక్షన్ 10 పరిమితి చట్టం ప్రకారం వేయవలసిన సమయములో వేయనందున ప్రతివాది కి లీజు ఆస్తి ట్రస్టు అని తెలిసి ఉన్నందున ప్రతివాది ఈ కేసులో లేవనెత్తిన్న అంశములు లేవనెత్తుటకు రక్షణ కల్పించబడలేదు.

" సాహేతుక ప్రతిఫలము" అనే పదము ప్రయోగానికి విస్తృత పరిది కలిగి చట్టము లో "సరిపోయే ప్రతిఫలము" క్రిందకు రాదు.

సివిల్ అప్పీలేట్ అధికార పరిధి : సివిల్ అప్పీల్ నం.187/1952.

ప్రత్యేక సివిల్ దావా నెం .21/1944 హుబ్లీ లోని సివిల్ జడ్జి (సీనియర్ డివిజన్) కోర్టులో 1945 డిసెంబర్ 17వ రోజున వెలువడిన తీర్పు మరియు డిక్రీ నుండి ఉత్పన్నమైన అపీలు , సంవత్సరం 1946 లోని ఒరిజినల్ డిక్రీ నెం 275 మీద సం.1949 అక్టోబర్ 19 రోజున బొంబాయి లోని ఉన్నత న్యాయస్థానం(గౌరవ న్యాయమూర్తులు బావడేకర్ దీక్షిత్.) ద్వారా వెలువడిన తీర్పు మరియు డిక్రీ మీద అపీల్

ఏం.సి.సేతల్వాడ్, భారతదేశం తరపున అటార్నీ – జనరల్ (జె.బి.దాదాచాంజీ, అతనితో పాటు) అప్పీలుదారు కోసం..

జి.ఆర్.మధుభావి (కె. ఆర్. బెంగేరి, అతనితో పాటు) ప్రతివాది కోసం,

సం. 1953. అక్టోబర్ 14న **గౌరవన్యాయమూర్తి ముఖర్జీ** ద్వారా కోర్టు తీర్పు వెలువడింది.

గౌరవనీయు న్యాయమూర్తి ముఖేర్జీ , – సం.1924 లోని ప్రత్యేక దావా నెం.21 సివిల్ జడ్జి హుబ్లి లో ఇచ్చిన తీర్పు ని ఆమోదిస్తూ సం 1949 అక్టోబర్ 19న బొంబాయి ఉన్నత న్యాయస్తానము లోని ఇద్దరు న్యాయమూర్తులు ఉన్న బెంచ్ ద్వారా ఇచ్చిన తీర్పు మరియు డిక్రీ కి వ్యతిరేఖంగా ఈ అపీల్ నిర్దేశించబడింది.

ఈ కేసు యొక్క వాస్తవాలు , మొత్తము , వివాదమును చిన్న పరిదిలో ఇనుమడింప చేశాయి , ఇప్పటివరకు, ఈ అప్పీల్‌కు సంబంధించినది వాది యొక్క దావా కాల పరిమితి చట్టం ద్వారా నిరోధించబడిందా లేదా అనే చిన్న అంశము పైన కేంద్రీకృతము అయి ఉంది. దిగువన ఉన్న రెండు కోర్టులు వాదికి వ్యతిరేకంగా ఈ అంశాన్ని నిర్ణయించాయి మరియు అతను మా ముందు అప్పీల్‌పై

వచ్చాడు. మన ముందు లేవనెత్తిన వివాదములను పరిశీలించవలనన్నకొన్ని ముఖ్య అంశములను సంక్షిప్తంగా సమీక్షించ వలసిన అవసరము ఉంది. అప్పీలుదారు అయిన వాది ధార్వార్ జిల్లాలోని హుబ్లీ తాలూకాలో ఉన్న మురుసవిర్ – మఠం అని పిలువబడే లింగాయత్ మఠం యొక్క ఆధ్యాత్మికఅధిపతి లేదా మఠాధిపతి. నవంబర్ 13, 1887న, ఈ మత సంస్థకు అప్పటి అధిపతిగా ఉన్న గురుసిధ్వస్వామి , ఒక ప్రధానప్పకు అనుకూలంగా మఠానికి చెందిన భూమిని మరియు ఆర్ఎస్ నంబర్ 34లో భాగమైన భూమిని శాశ్వత లీజుకు మంజూరు చేసి లీజుదారు మొదటి ఆరు సంవత్సరాలకు సంవత్సరానికి రూ 50 మరియు ఆ తర్వాత సంవత్సరానికి రూ 25 అద్దె చెల్లించునట్లు అంగీకరించారు . జూన్ 19, 1892న, ప్రధానప్ప 1(బి) షెడ్యూల్‌లో వివరించిన లీజు హోల్డ్ ప్రాపర్టీలో కొంత భాగాన్ని ప్లెయింట్‌కు అనగా భారమప్ప అనే వ్యక్తికి విక్రయించాడు. 1897లో గురుసిధ్వస్వామి మరణించారు మరియు అతని శిష్యుడైన గంగాధర్ స్వామి అతని పూర్వలీజుదారుడు మంజూరు చేసిన శాశ్వత లీజును తిరస్కరించలేదు మరియు మునుపటి విధంగానే లీజుదారు నుండి అద్దెలను స్వీకరించాడు. ఏప్రిల్, 1905లో, ప్రధానప్ప వారసులకు వ్యతిరేకంగా షెడ్యూలు 1(ఎ)లో వివరించిన భూమిలో మరొక భాగాన్ని అమ్మకానికి ఉంచారు మరియు దానిని ఒక కాదయ్య అను వ్యక్తి కొనుగోలు చేశాడు , కాదయ్య దానిని తిరిగి ప్రైవేట్ కొనుగోలు ద్వారా ఇప్పటికే షెడ్యూల్ 1(బి) ప్లాట్‌ను కొనుగోలు చేసిన భరమప్పకు విక్రయించాడు. 1910 ఏప్రిల్ 8న భరమప్ప దక్షిణ మహారాష్ట్ర దిగంబర్ జైన సభ అనే నమోదిత సంస్థకు ప్లాట్లు 1(a) మరియు 1(b) తో కూడిన మొత్తం ప్రాంగణాన్ని జైన విద్యార్థుల విద్య కోసం ఒక పాఠశాలను నిర్మించే ఉద్దేశ్యంతో బహుమతిగా ఇచ్చింది. ఆగష్టు 31, 1920 న, గంగాధర స్వామి మరణించారు మరియు అతని మరణానంతరం కొంతకాలం మఠం వ్యవహారాలు నిర్వహణ కమిటీ చేతిలో ఉన్నాయి. 1925 నవంబర్ 25న ప్రస్తుత వాది గురుసిధ్వస్వామి మఠానికి అధిపతి అయ్యారు. ఆగస్ట్ 27, 1932న, ఫిర్యాది 1932లోని సూట్ నంబర్ 80 ప్రకారం, భరమప్ప వారసులు మరియు వారసులపై శాశ్వత లీజులో ఉన్న భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడానికి చట్టపరమైన అవసరం లేదనే ఆరోపణపై దావా వేశారు. లీజు, పరాయీకరణ మఠంపై కట్టుబడి లేదు మరియు చివరి మహంత్ మరణంతో అది చెల్లదు. జైన సభను దావా ప్రతివాది నం. 23గా చేర్చారు , కానీ తప్పు పేరుతో ఉన్న ఈ వ్యాజ్యాన్ని ట్రయల్ జడ్జి కొట్టివేశారు, అయితే వాది బాంబే హైకోర్టుకు చేసిన అప్పీల్‌పై , ట్రయల్ కోర్టు తీర్పు మార్చబడింది మరియు ప్రతివాదులందరిపై దావా భూమికి సంబంధించి ఖాస్ స్వాధీనం కోసం వాది దావా

అనుమతించబడింది. ప్రతివాది నం.23 తప్పుగా వివరించిన కారణంగా దావా నుండి తొలగించబడ్డాడు. హైకోర్టు తీర్పు నవంబర్ 26 వ తేదీ , సం.1942 నాటిది . 3 డిసెంబరు, 1943న, అప్పీలుదారు అయిన ఫిర్యాది, ప్రతివాది జైనసభ పై భారమప్ప తనకు అనుకూలంగా ఇచ్చిన భూమిని ఖాస్ స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు పేర్కొంటూ ప్రస్తుత దావాను ప్రారంభించాడు. చట్టపరమైన అవసరం ద్వారా మద్దతు ఇవ్వబడనందుకు అసలు శాశ్వత లీజు మఠంపై కట్టుబడి లేదు , ప్రతివాది లీజుదారు యొక్క వారసుడు నుండి మంజూరు చేయడం ద్వారా ఎటువంటి బిరుదును పొందలేరు. ప్రతివాది సభ దావాను ప్రతిఘటించింది మరియు వివాదం కేంద్రీకృతమై ఉన్న రెండు ప్రధాన ప్రశ్నలు: (1) అసలు శాశ్వత లీజుకు చట్టపరమైన అవసరం ఉందా , మరియు అది కాకపోయినా , (2) పరిమితి చట్టంలోని ఆర్టికల్ 134-బి కింద ఫిర్యాది దావా యొక్క పరిమితి నిరోధించబడిందా ? ట్రయల్ కోర్టు న్యాయమూర్తి వాదికి అనుకూలంగా మొదటి పాయింట్‌ను నిర్ణయించారు , కానీ పరిమితి ప్రశ్నపై నిర్ణయం అతనికి ప్రతికూలంగా ఉంది. ఫలితంగా వాదుల దావా కొట్టివేయబడింది ` ఆ తర్వాత వాది బాంబే హైకోర్టుకు అప్పీలు చేసుకున్నారు మరియు అప్పీల్‌ను విచారించిన న్యాయమూర్తులు దిగువ కోర్టు నిర్ణయంతో ఏకీభవించారు మరియు అప్పీల్ మరియు దావాను తోసిపుచ్చారు. ఈ నిర్ణయం యొక్క ఔచిత్యమే ఈ అప్పీల్‌లో మా ముందు సవాలు చేయబడింది.

దిగువ రెండు కోర్టులు ఈ వివరణ యొక్క దావా పరిమితి చట్టంలోని ఆర్టికల్ 134-B ద్వారా నిర్వహించబడుతుందని మరియు పరిమితి కాలం మునుపటి మహంత్ మరణించిన తేదీ నుండి 12 సంవత్సరాలుగా లెక్కించబడుతుంది. వాది యొక్క పూర్వీకుడు 1920లో మరణించినట్లు అంగీకరించబడింది మరియు దావా 12 సంవత్సరాలకు పైగా తీసుకురాబడింది మరియు అందువల్ల ఇది సమయం నిషేధించబడింది.

కాలపరిమితి దోషము నుండి రక్షింప బడటానికి అపీలుదారుని మద్దతుగా అటార్నీ జనరల్ రెండు వివిధములైన వాదనలు వినిపించారు. 1932 నాటి దావాలో వాదికి అనుకూలంగా మరియు భరమప్ప వారసులకు వ్యతిరేకంగా జారీ చేయబడిన తొలగింపు డిక్రీ, ప్రస్తుత ప్రతివాదిపై కట్టుబడి ఉందని మరియు లీజుదారునికి వ్యతిరేకంగా ఉన్న డిక్రీకి సబ్ లీజుదారుడు కూడా కట్టుబడి ఉండాలనే సూత్రం పై మొదటి గా వాదించబడింది. అందువల్ల, మునుపటి దావాలో ఇప్పటికే అనుమతించబడిన స్వాధీనం కోసం వాది

యొక్క దావాను నిరోధించడానికి ప్రతివాది అర్హుడు కాదు. మరొక కారణం ఏమిటంటే , భారతీయ పరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 10 యొక్క నిబంధన ద్వారా ఈ కేసులో పరిమితి కాపాడ బడింది.

మొదటి కారణం విషయానికొస్తే , అప్పీలుదారు వాదన సరైనదే అయినప్పటికీ , సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ సెక్షన్ 47 కింద ప్రస్తుత దావా నిషేధించబడుతుందని మరియు వాది యొక్క సరైన పరిష్కారం కోసం మునుపటి దావాలో డిక్రీ అమలుకై దరఖాస్తు చేయవలసినది అని ప్రారంభములోనే పేర్కొనవచ్చును. ఈ ఇబ్బంది దాటరానిది అయితే కాదు , ఎందుకంటే వాది మార్గంలో పరిమితి లేదా అధికార పరిధికి సంబంధించిన ఏవిధమైన అవాంతరము లేనప్పుడు సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 47 ప్రకారం కోర్టుకు దావాను అమలు ప్రక్రియగా పరిగణించే అధికారం ఉంది. అయితే, మా అభిప్రాయం ప్రకారం , మాననీయ అటార్నీ–జనరల్ ప్రతిపాదించిన వివాదం విజయవంతం కాదు. లీజుదారుకు వ్యతిరేకంగా అద్దెదారు పొందిన స్వాధీనానికి సంబంధించిన డిక్రీకి సంభందించి సబ్ లీజుదారు కట్టుబడి ఉండాలని చట్టం యొక్క ప్రతిపాదనగా భావించవచ్చు, అది సబ్ లీజు ఆరోపణపై ఖాళీ చేయించడానికి సబ్ లీజు ను నిర్ణయించడానికి దావా కి ముందైన , తర్వాత అయినాకూడా (1). కానీ ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు ఆ సూత్రాన్ని అన్వయించడంలో రెండు అధిగమించలేని ఇబ్బందులు కనిపిస్తున్నాయి. మొదటి స్థానంలో , 1932 నాటి దావా ఒక భూస్వామి లేదా మాజీ భూస్వామి తన కౌలుదారునికి వ్యతిరేఖముగా లీజు హోల్డ్ ప్రాంగణంలో నుండి లీజు నిర్ధారించే ఉద్దేశమై తొలగించిటకు అతని పై దావా వేయలేదు. 1887లో శాశ్వత లీజును సృష్టించిన మహంత్ , అతని మంజూరు నుండి అలక్ష్యం చేసి వుండవచ్చు మరియు అన్యాక్రాంతం చేసిన మహంత్ జీవించి ఉన్నంత కాలం లీజు చెల్లుబాటు అయ్యేలా తీసుకోవచ్చు. అతను మరణించిన వెంటనే , అతని వారసులకు సదరు లీజు ఎండోమెంట్ పై వర్తించదని లీజును తిరస్కరించడానికి, ఆస్తిని తిరిగి పొందడానికి అవకాశం వుత్పన్నమవును. ప్రస్తుత కేసు లో , అన్యాక్రాంతంకు ఇచ్చిన మహంత్ యొక్క తక్షణ వారసుడు , లీజుదారు ఆస్తిని కొనసాగించడానికి సమ్మతించాడు మరియు తద్వారా అతని జీవితకాలం లేదా అతని పదవీ కాలానికి అనుగుణంగా అద్దెదారుపై ఆసక్తిని సృష్టించినట్లుగా పరిగణించబడవచ్చు. అయితే, అతని మరణానంతరం , అతని వారసుడు లీజుదారు నుండి ఎలాంటి అద్దెను స్వీకరించలేదు లేదా లీజును అమలులో వున్నదానిగా పరిగణించలేదు మరియు 1932లో అతను అసలు లీజుదారుడి వారసులకు వ్యతిరేకంగా ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకోవడానికి లీజు దారు వారసులకు ఏ హక్కులు సంక్రమించలేదని లీజు ఇవ్వడానికి తగిన చట్ట

పరమైన ఆవశ్యకత లేదని మఠంని బందిపజాలదని దావాను తీసుకువచ్చాడు. ఇది తన కౌలుదారుపై భూస్వామి దావా కాదు ; మునుపటి మహంత్ మరణించిన వెంటనే ప్రతివాది అక్రమణదారుడుగా మారినాడనియు వాదికి స్వాధీనం చేసుకునే హక్కు ఉంది అని , అతని పూర్వ మహంతు అక్రమంగా అన్యాక్రాంతం చేసిన మఠం ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకోవడానికి మఠం ఆదిపతి లేదా మేనేజర్ మఠం యొక్క ఆస్తి హక్కు చూపుతూ చేసిన దావా.

ఇది కాకుండా , బలీయమైనది ఎమిటంటే ప్రతివాది జైన్ సభ భారమప్ప లేదా అతని వారసుల క్రింద సబ్ లీజుదారు కాదు అని మాకు గోచరిస్తుంది. జైన సభకు అనుకూలంగా భారమప్ప అంధచేసిన పత్రాన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలించాము. రూపంలోనూ మరియు అక్షరక్రమం రెండింటిలోనూ ఇది ధాన [బహుమతి] స్వభావము గల దస్తావేజు మరియు సబ్ లీజు కాదు. బహుమతి , ఒక నిర్దిష్ట ప్రయోజనం కోసం, అంటే జైన సమాజంలోని అబ్బాయిలు మరియు బాలికల విద్య కోసం ఉపయోగించాల్సిన స్థలంలో పాఠశాల భవనాన్ని నిర్మించడం కోసం తయారు చేసినట్లు తెలుస్తోంది , మరియు ఈ కారణంగానే పాఠశాల ఆకస్మికంగా స్థలం నుండి తీసివేయబడినప్పుడు లేదా అది ఉనికిలో లేకుండా పోయినప్పుడు , భూమి దాతకు తిరిగి వస్తుంది. బహుమతి దస్తావేజుకు అటువంటి షరతును జోడించడం , మా అభిప్రాయం ప్రకారం, దానిని సబ్ లీజుగా మార్చలేదు. అందువల్ల , 1932 నాటి దావా తన అద్దెకుండే వారిపై యజమాని ఏర్పాటు చేయబడిన తొలగింపుకు సంబంధించిన దావా కాదని లేదా మునుపటి దావాలోని ప్రతివాదుల క్రింద ప్రస్తుత ప్రతివాదిని సబ్-లీజ్‌దారు గా పరిగణించబడలేదని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. దురదృష్టవశాత్తూ , పూర్తిగా తప్పుగా వివరించిన కారణంగా , జైన సభకు వ్యతిరేకంగా గతంలో దావా కొట్టివేయబడింది , కానీమన ప్రస్తుత ప్రయోజనానికి అది పూర్తిగా అసంబద్ధం. మా అభిప్రాయం ప్రకారం, అటార్నీ జనరల్ యొక్క మొదటి వాదన తప్పక విఫలమవుతుంది.

అటార్నీ-జనరల్ లేవనెత్తిన ఇతర విషయానికి సంబంధించి , ఈ అంశం ఎటువంటి సారాంశం లేకుండా ఉందని మరియు భారతీయ కాల పరిమితి చట్టంలోని సెక్షన్ 10 ప్రస్తుత కేసులో వాదికి ఏవిధముగాని సహాయ పడదని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. ఒక దావా సెక్షన్ 10 యొక్క ప్రయోజనాన్ని కలిగి ఉండాలంటే , ఏదైనా నిర్దిష్ట ప్రయోజనం కోసం ఆస్తి నమ్మకం పై ఒప్పగించబడి ఒక వ్యక్తికి లేదా అతని చట్టపరమైన ప్రతినిధులు లేదా అసైనీ లకు వ్యతిరేకంగా , విలువైన ప్రతిఫలం పై కేటాయించబడ కూడదు. "కేటాయింపు" అనే పదం లీజుదారునికి కూడా కవర్ చేయదానికి తగినంత

విస్తృతంగా ఉందని తీసుకోవచ్చు; కానీ ఇబ్బంది ఏమిటంటే, లీజు విలువైన ప్రతిఫలంకు సంబంధించినది కాబట్టి, కేసు సెక్షన్ 10 లో పేర్కొన్న మినహాయింపు నిబంధనల పరిధిలోకి వస్తుంది మరియు పర్యవసానంగా ప్రతివాదికి ఆస్తి ట్రస్ట్ ధి అని తెలిసిన వాస్తవం కారణంగా ట్రస్ట్ ఆస్తి, అటువంటి దావాలు తీసుకురావాల్సిన సమయాన్ని పరిమితం చేసే శాసనం యొక్క నిబంధనలపై ఆధారపడటం నుండి మినహాయింపు లోకి రాదు. అటోర్నీ – జనరల్ చాలా గట్టిగా వాదిస్తూ, విశాలమైన, అపారమైన విలువ కలిగిన ఒక పెద్ద భూమి కోసం రిజర్వు చేయబడిన అద్దె మొదటి ఆరేళ్లకు రూ 50 మాత్రమే ఆపై మళ్లీ రూ. 25 తగ్గి మిగిలిన మొత్తం కాలానికి కొనసాగుతుంది కనుక ఈ లీజూ " విలువైన ప్రతిఫలం " అనే వ్యక్తీకరణ చట్టంలో తెలిపిన ప్రతిఫలం అర్థాన్ని కలిగి ఉండదని వాదించారు. " విలువైన ప్రతిఫలం " అనే పదానికి న్యాయశాస్త్రం లో నిగూడమైన అర్థం వుంది అది '" సరిపోయే ప్రతిఫలానికి " కి పర్యాయపదంగా లేదని మేము ఎత్తి చూపాలనుకుంటున్నాము. ఆధునిక కాలపు ప్రమాణాల ప్రకారం , రిజర్వ్ చేయబడిన అద్దె చిన్నది కావచ్చు , కానీ రెండు న్యాయస్థానాల పరిశీలనలో తేలినట్లుగా , లావాదేవీ జరిగిన సమయంలో ఉన్న వ్యవహారాల స్థితికి సంబంధించి ఏ కోణంలోనూ భ్రమ గా లేదు. క్రింది రెండు కోర్ట్ లలోనూ కనుగొనబడిన ఈ అన్వేషణ అప్పీల్‌లో మేము విస్మరించరాదు. ఫలితం ఏమిటంటే, మా అభిప్రాయం ప్రకారం , మాననీయ అటార్నీ–జనరల్ లేవనెత్తిన రెండు వాదనలు విఫలమయ్యాయి మరియు ఈ అప్పీల్ ఖర్చులతో కొట్టివేయబడింది.

అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది.

అప్పీలుదారు ఏజెంట్: రాజిందర్ నారాయణ్.

ప్రతివాదికి ఏజెంట్: నౌనిత్ లాల్.

(1) వైడ్ శైలేంద్ర v. బిజాన్, 49 సి. డబల్యు. ఎన్ i33; యూసఫ్ v. జ్యోతిష్ చంద్రా ఐ.అల్ .ఆర్.59 కాల్.739